

HÖRBY

från by till köping

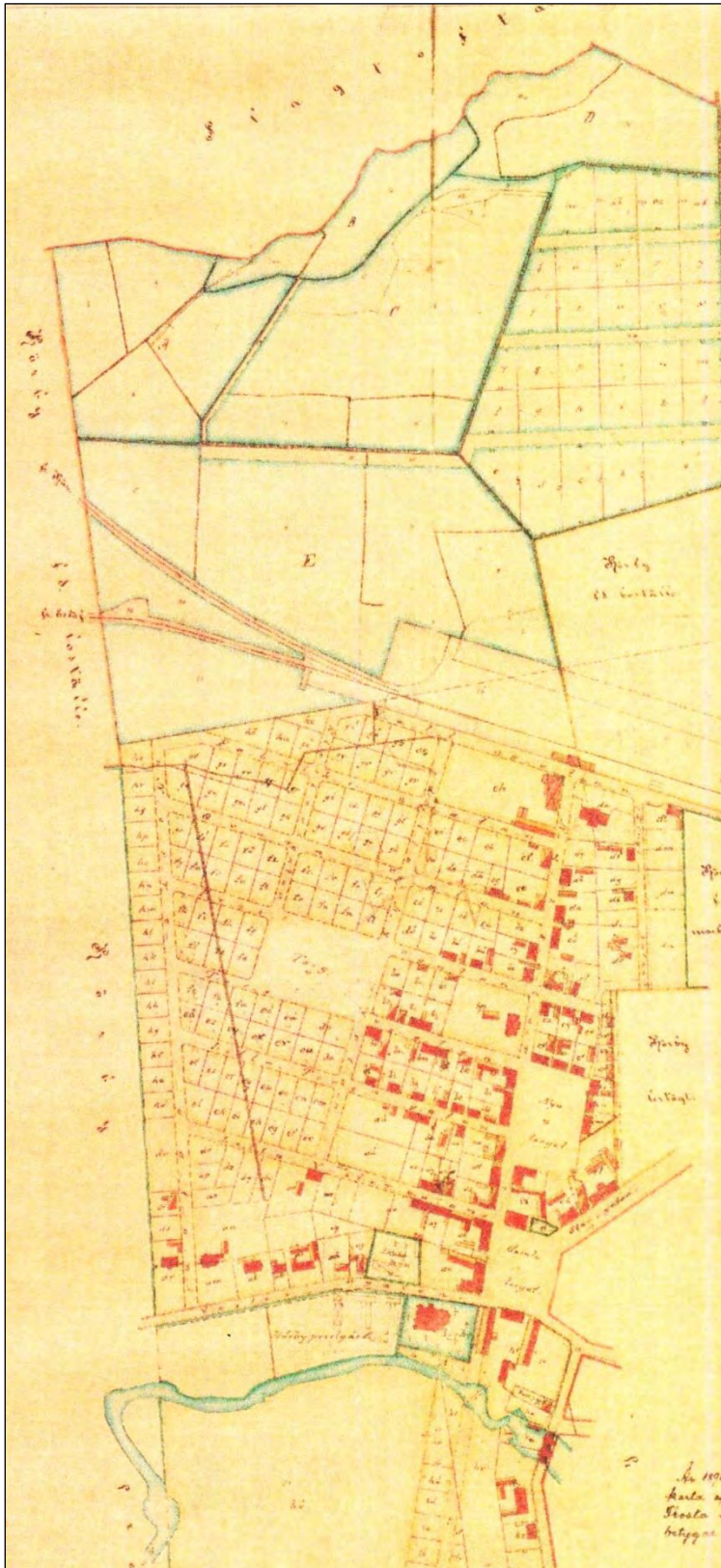

Del 20 Gårdarna på söder och väster (A)

Vid laga skiftets slut omkring 1840 skulle mönsterskrivareboställena nr 7, 9, 14, 20 och 22 flytta ut från bykärnan.

Mönsterskrivareboställena erhöll mark väster om bykärnan. Norregatan blev den sista gatan innan landet tog vid.

Karta över Hörby nr 1 den 23 mars 1898.

Över markerna kom järnvägen till Hör och Eslöv att gå längre fram i tiden.

Lågedammarna.

Foto Per-Gunnar Mörck.

Klockaregården nr 3 låg längst ut längs vägen till Osbyholm.

Klockaregården. Överst: Boningshuset. Nederst: Gårdsplanen med uthusen.

År 2017 tyckte någon att husen var fula och beslöt att radera ut dem genom att sätta eld på dem. I och med detta utplånades ett stycke Hörby historia.

Fotona på föregående sida och sidan 1 är tagna av postum copyright Roland Pedersen, Hörby.

Klockarebostället Hörby nr 3 brukades av cantor Bengt Hagelbeck, född den 6 november 1795 i Hörby. Efter hans död den 2 december 1867 tog hans son Johan Hagelbeck över som cantor. Johan var född den 3 mars 1840.

På gården bodde även en husman som hette C. M. Gylsdorph, född den 16 juli 1822 i Hammarlunda.

Arrendeauktion!!

Af förekommen anledning låter innehafvaren af klockarebostället ^{3/8} mtl n:r 3 Hörby genom offentlig auktion, som på stället förrättas lördagen den 12 nästa januari kl. 11 f. m., på tio år eller innehafvarens lifstid till den högstbjudande bortarrendera brukanderätten till ofvannämnda hemman.

Till bostället, som är försedt med goda åbyggnader (hvaraf boningshuset är särdeles ändamålsenligt inredt) och en vacker trädgård, samt beläget utmed stora landsvägen emellan Ousby och Hörby, hör en areal af cirka 52 tnd, deraf 40 tnd åker af bördig beskaffenhet, resten äng, till en del skogbevuxen, hvarå årligen skördas en del ängshö; af åkerjorden är ungefärligen 35 tnd drainerad och stenfri. Arrendevilkoren, som blifva förmånliga, tillkännagifvas före utropet. För åtagna förbindelsers fullgörande fordras antaglig säkerhet.

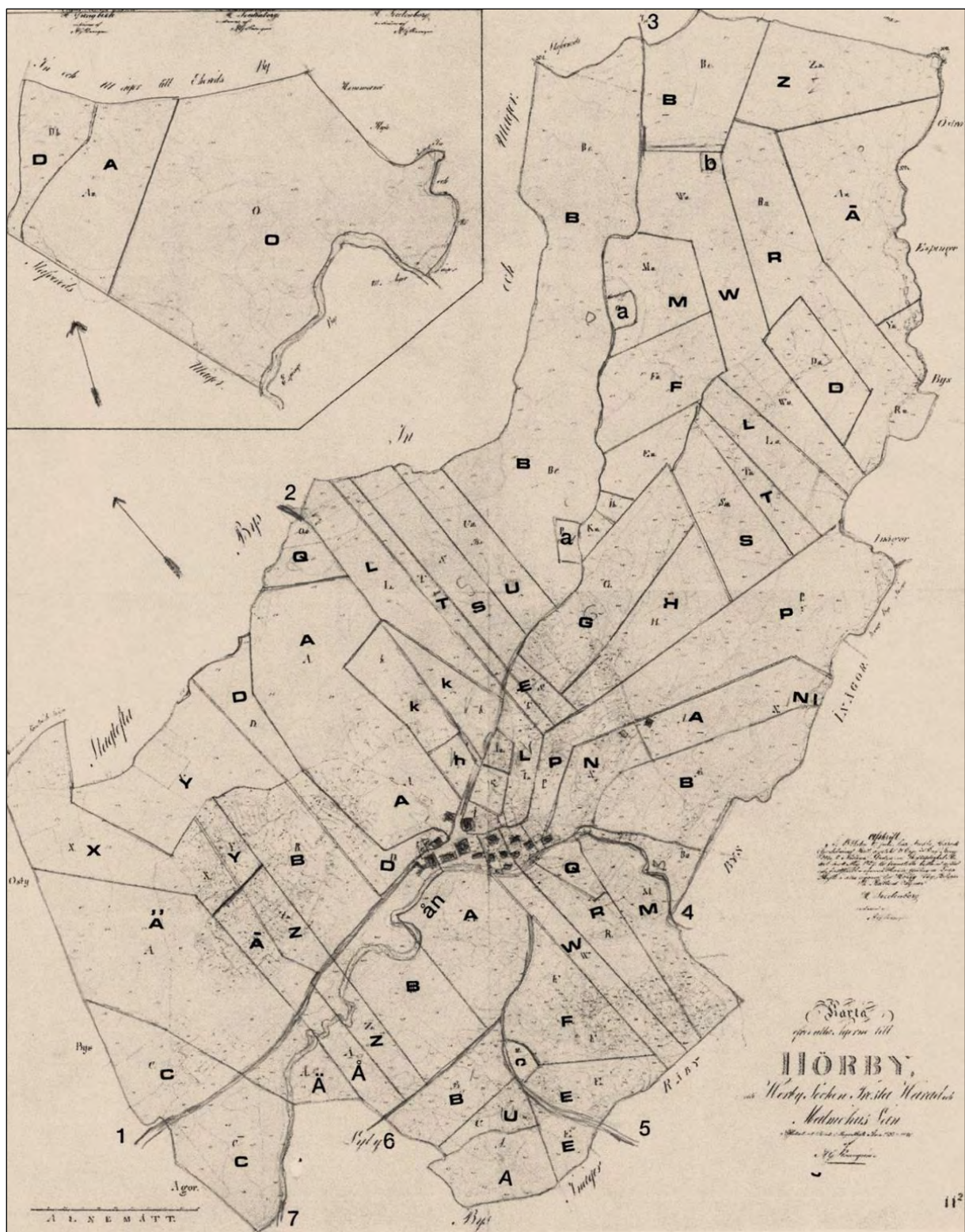
Slagtofta pr Hörby den 24 december 1888.

Nils Andersson.

Annons i Eslöfs Tidning torsdagen den 27 december 1888.

Den 25 maj 1895 avled cantorn och organisten Johan Hagelbeck. 1898 inflyttade cantor Ivar Säfstrand.

I boningshuset fanns förmak, salong, matrum, kontor, tambur, kök och sängkammare. Mangel och 5 st pottungnar.

Karta över laga skifte. Använd under åren 1833 – 1840 för Hörby socken.

Bokstäver och siffror nyinsatta.

Nr 1 = landsvägen till Osbyholm

Nr 2 = vägen till Slagtofta by

Nr 3 = landsvägen till Kristianstad

Fortsätter på nästa sida.

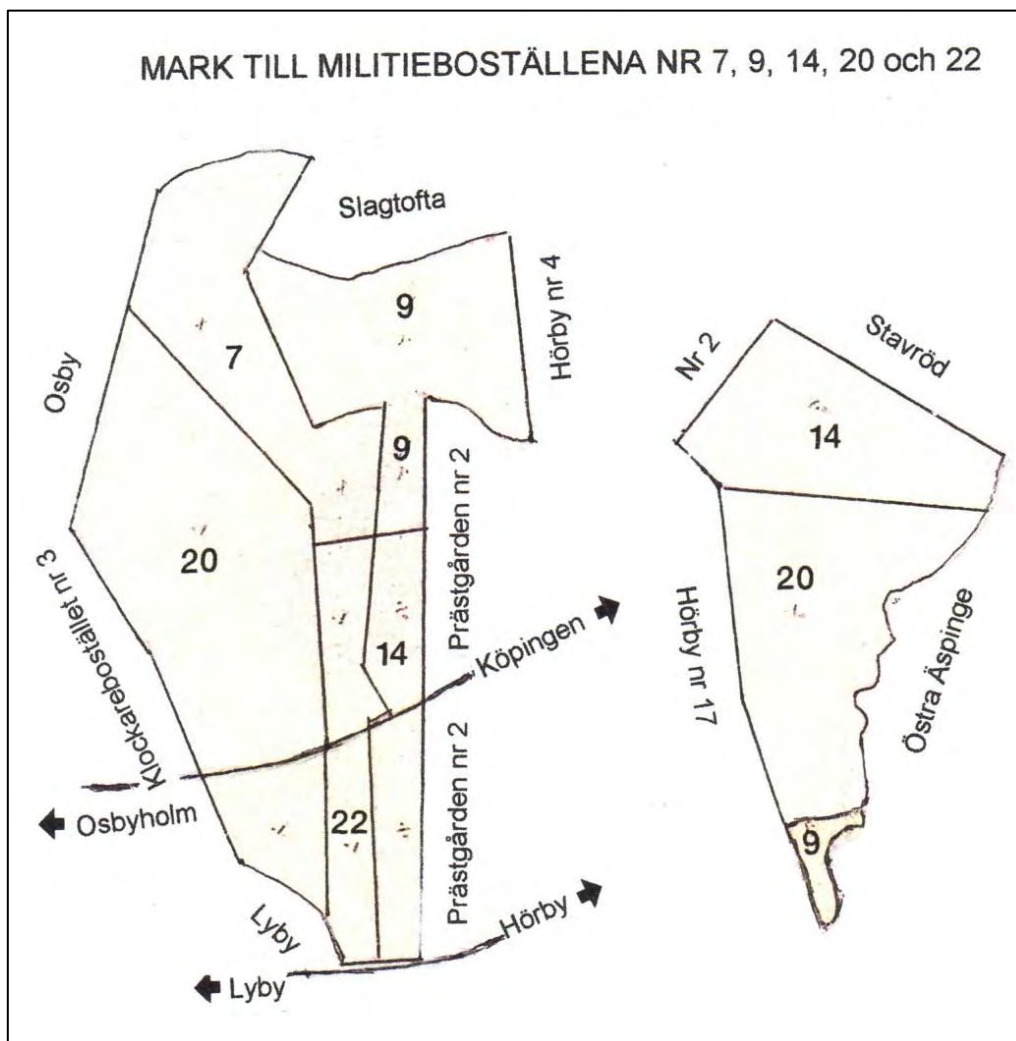

Nr 4 = Hörby ån, öster om vägen till Råby
Nr 5 = landsvägen till Östraby
Nr 6 = landsvägen till Lyby
Nr 7 = Hörby ån

Litet a = grustäkter. Vid Ysnaåkrarna och Dönebjersbacken.
Litet b = galbacken. Store Eke backen.
Litet c = nya kyrkogården. Skulle ligga på Sanlidsbacken.
Litet h = lertäkter och smedhusplan.
Litet k = marknadsplatsen. På båda sidor om Slagtoftavägen.

X = mark till militiebostället nr 7 1/8 mtl
Y = mark till militiebostället nr 9 1/8 mtl
Z = mark till militiebostället nr 14 3/16 mtl
Ä = mark till militiebostället nr 20 3/8 mtl
Å = mark till militiebostället nr 22 1/4 mtl
Tillsammans 1 1/16 mtl

Nr 7, 9, 14 och 22 arrenderades av änkefru kammarherrinnan von Seth på 30 års tid. Arrendet sköttes av inspektör Magnus Frennesson.

Marken till militieboställena inom det markerade området med svart ram. Karta från den 27 juli 1841 och använd vid laga skiftet.

Inspektorr M. Frennsson inflyttade till Osbyholms gård 1839. Han var född den 6 juli 1797 i Glimåkra. Han kom närmast ifrån Kviinge.

Han var gift med Ida Carolina Örtegren, född den 3 augusti 1815 i Linköping. Inflyttade från Broby 1839.

1838 övertog Frennesson gästgiveriet i Hörby efter gästgivare Bengt J. Nolleroth. Frennesson var inte speciellt intresserad av gästgiveriet, men skötte det trots allt utan klagomål. Intresset var istället gästgivargårdens lantbruk. 1850 avstod han från gästgivargården och arrenderade militieboställena av Osbyholms gård. Dessa boställen hade ägarna till Osbyholms slott och gård fått arrendera på trettio års tid vid laga skiftet 1841. Det sades dock inte att ägarna till arrendet i sin tur fick utarrendera dem.

Det fanns ingen gård på marken som M. Frennesson arrenderade. Han uppförde därför sin gård på marken till militiebostället nr 14 (Z) omkring 1850 och döpte gården till Hörby Boställe. En mindre väg gick till gården från landsvägen.

Militiebostället nr 20 arrenderades vid den här tiden av Jöns Tufvasson. Hans arrende sträckte sig fram till omkring 1870. Då fanns det en ny arrendator på Hörby Boställe, för den 17 augusti 1869 avled Magnus Frennesson i sitt sjuttioandra år.

Hörby Boställe omkring 1930.

På markerna till militiebostället nr 7 fanns även s. k. jordtorp. Här inflyttade 1857 från Fulltofta Ola Svensson, född den 25 maj 1822 i Stehag och hans hustru Kerstina Andersdotter, född den 15 november 1834 i Gudmuntorp. 1865 flyttade de till Slagtofta nr 6 och blev här inhyse.

På gård nr 7 arbetade drängen Johan Henriksson, född den 1 januari 1826 i Hörby. Efter det att Ola Svensson flyttat fick han erbjudandet att ta över torpet och det gjorde han gladeligen. Han kunde nu gifta sig med pigan på Osby nr 14 Anna Nilsson, född den 6 mars 1833 i Kerrstorp (Kärrstorp). Johan Henriksson avled den 19 maj 1881. Änkan Anna Nilsson bodde kvar till sin död den 12 november 1913. Avled av ålderdomssvaghet. Deras hus var uppfört dels av gråsten och dels av korsvirke med brädbeklädnad under halmtak inrett till bostad och uthus.

Vid den här tiden hade namnet jordtorpare försvunnit och ersatts med namnet husman. En husman ägde ofta sitt hus men inte marken där huset stod.

På markerna bodde husmannen Engle Jönsson, född den 8 juli 1807 i Fulltofta och hustrun Bengta Svensdotter, född den 8 december 1812 i Hörby. Inflyttade från Osby 1849. Flyttade till Östra Äspinge 1862.

1870 inflyttade Mårten Jönsson Dahlqvist, född den 27 december 1839 i Frenninge. Bortflyttade 1876. Hans hus övertogs av Per Jeppsson, född den 15 februari 1848 och hans hustru Bengta Johnsdotter, född den 4 oktober 1847. Båda födda i Linneröd. (Linderöd)

Det fanns också en hyresgäst på nr 7 i huset inne i byn. Han var handlare och hette Sven Rundqvist, född den 9 april 1804 i Torpa. Gift med Johanna Henriksson, född den 1 maj 1804 i Gudmuntorp. De inflyttade från Malmö 1838 och flyttade 1851 till Hörby nr 23.

Efter Frennessons död kom en ny arrendator. Han hette Jöns Persson och var född den 11 december 1838 i Hörby. Hans hustru hette Anna Larsdotter och var född den 11 april 1848 i Hurva. Den 22 november 1887 avled Jöns Perssons hustru Anna. Jöns gifte om sig med Johanna Nilsson, född den 16 december 1863 i Vinslöv. Inflyttade 1891.

Generalstabskarta från år 1865.
Nr 1. Här bodde husmännen. Nr 7. Bostället. Nr 3. Klockaregården.

Militieboställena nr 7, 9, 14, 20 och 22 sammanslogs vid laga skiftet på 1830-talet till en enda gård som fick namnet Hörby nr 7. Bostället.

Det var så pass mycket mark att en arrendator inte kunde sköta allt, utan det blev med tiden flera arrendatorer samtidigt.

Fram till omkring 1860 tillhörde marken Osbyholm. 1859 övergick marken till Kungl. Majt och kronan, då bildades Domänverket som blev en statlig myndighet. Det blev senare ett statligt affärsverk och då med uppgiften att främst förvalta statens skogsbruk.

1896 inflyttade från Äspinge arrendatorn Måns Persson, född den 14 juli 1853 i Äsphult och hans hustru Maria Persson, född den 9 januari 1856 i Norra Mellby. De flyttade till Höglinge den 29 oktober 1908.

1902 den 2 oktober inflyttade från Östra Äspinge Jöns Alfred Eriksson, född den 9 november 1876 i Hörby. Flyttade till Malmö den 27 oktober 1904.

1908 den 12 november inflyttade från Lyby nr 2 Nils Persson, född den 9 januari 1861 i Högseröd. Flyttade åter till Lyby den 5 december 1911.

1911 den 6 april inflyttade från Oxie arrendatorn Johan Jönsson, född den 23 februari 1856 i Ramåsa. Flyttade den 28 december 1916.

1916 den 20 april inflyttade från Dagstorp arrendatorn Nils Pålsson, född den 9 november 1867 i Dagstorp. Kronoarrende. Nils Pålsson flyttade till Vollsjö den 27 december 1922.

Vykort från 1930 eller 1940-talet. Uppe i vänstra hörnet syns åkrar och ängar till Bostället. Det som ser ut som en dunge är träden runt gården.

Många år senare ser det ut som bilden visar. Villorna kryper allt längre västerut. Men de ligger inte på mark tillhörande Militieboställena.

1922 den 6 december inflyttade arrendatorn Janne Nilsson, född den 17 maj 1882 i Hörby. Gift den 21 juni 1912 med Anna Nilsson, född den 20 september 1888 i Hörby.

Kronoarrende. Ägare Kungl. Domänstyrelsen.

Janne Nilsson var under åren 1936 – 1938 försvarsminister i Bondeförbundet.

Död den 9 december 1938. Änkan Anna Nilsson flyttade den 6 december 1943.

1942 den 15 september inflyttade från Västra Vram arrendatorn Nils Oliver Svensson, född den 12 december 1910 i Västra Vram och hans hustru Hildur Kronkvist, född den 7 oktober 1912 i Västra Vram

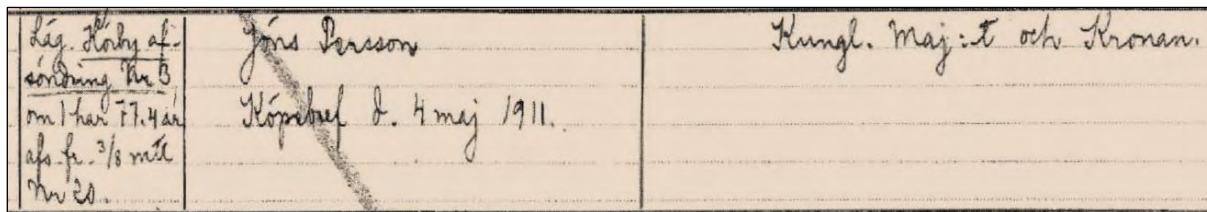
Nils blev den sista arrendatorn på Hörby nr 7 Bostället

Bostället revs den 15 juni 1977. På marken som Hörby köping köpt började villor att byggas.

1895 hade arrendator Jöns Persson på Bostället nr 7 tröttnat och ville ha en egen gård och påpassligt blev militiebostället nr 20 3/8 mtl ledigt efter det att Jöns Tufvassons änka Marna Isaksdotter hade flyttat från gården.

Den 16 december 1909 gick flyttlasset till Uggleborg nr 7, som låg strax öster om Ekeboda.

Den 4 maj 1911 köpte Jöns Persson av Kungl. Maj:t och Kronan (Domänverket) 1 har 77 ar avstyckat från 3/8 mtl nr 20. Även kallat Uggleborg.

Marken var vidsträckt och det fanns även andra som arrenderade. Från Skarhult inflyttade den 3 december 1908 änklungen arrendatorn Jöns Jönsson, född den 15 februari 1849 i Gustafs församling. Jöns Jönsson avled den 11 september 1930. Hade tidigare varit arrendator på prästgårdsmarken.

1927 den 6 december inflyttade lantbrukare Oskar Olsson, född den 12 juni 1891 i Gammalstorp, Blekinge län. Han var först arrendator, men köpte senare gården. Han bodde fortfarande här när husförhållsböckerna slutade 1952. Därefter gällde 70 års gränsen.

Jöns Perssons hustru Johanna Persson, född Nilsson avled den 24 februari 1917. Död på länssjukhuset i Hörby av cancer i magen.

Jöns Persson avled i lunginflammation den 11 mars 1921. Han var son till hemmansägaren på nr 11 1/3 mtl Per Jönsson, född den 26 april 1811 i Hörby.

Den 1 november 1922 sålde arvingarna efter Jöns Perssons död militiebostället nr 20 3/8 mtl till Anders Nilsson. Den 30 november 1944 flyttade Anders till Hörby köping och bosatte sig på Södra Nygatan.

20 D	hög. Körteln ans. nr 38 om 1 var 77, ar ans fr. 3/8 mtl. nr 20	Per Par Jönsson, Anna Kristina Jönsson, Maria Ro- nis, a Jönsson och Carl As- gar Jönsson Böjst den 17 mars 1921	And. Jöns Persson	20
41 D 1065 33.	Lammna rom i rom 80 f 25	Anders Nilsson Böjst den 1 nov. 1922	Per Par Jönsson, Anna Kristina Jönsson, Maria Kristina Jönsson och Carl Asgar Jöns- son	20

Från Sövde inflyttade den 23 mars 1944 på nr 20 hemmansägaren arrendatorn Andreas Larsson, född den 23 juli 1888 i Ystad.

1951 heter ägaren Nils Nilsson, född den 9 juli 1885 i Linderöd. Inflyttad från Lyby den 16 maj.

På militiebostället nr 22 fanns två torpare.

Pål Hansson, född den 6 juni 1828 i Odarslöv och hans hustru Hanna Jönsdotter, född den 21 januari 1838 i Gårdstånga.

De hade en son som hette Nils Pålsson, född den 2 augusti 1874 i Hörby. 1894 omtalade fadern att sonen rymt till Amerika. Pål avled den 9 oktober 1911, 83 år och Hanna den 20 oktober 1911, 74 år.

Pål hade även tjänat som grindvakt på den väg som gick över boställets mark vid järnvägsövergången på sträckan Hörby och Eslöv.

Torpare Hans Håkansson, född den 5 februari 1843 i Vollsjö.

Flyttade med hela familjen till Amerika den 11 april 1882.

Gårdarna nr 9, 14 och 22 brukades av bostället.

På nr 7 fanns en gårdsdräng som hette Oscar Vilhelm Jönsson, född den 4 juli 1892 i Lyby samt hans hustru Hilda, född Risberg den 21 april 1894 i Linderöd. De inflyttade från Bosjökloster den 8 november 1932. De bodde i ett torp norr om Bostället. Senare, efter att huset rivets kom här att ligga en vägstump som fick namnet Ugglevägen.

1911

Detta år hände det en hel del. Kungl. Maj:t och kronan (Domänverket) sålde mark som man ville bli av med. Då nappade tre personer på detta erbjudande. Det var dels Jöns Persson som köpte 1 har och 77,4 ar av det forna militiebostället nr 20 3/8 mtl.

Bryggare Nils Persson, boende på Nya Torg nr 4 B, köpte 19, 4 ar den 4 maj 1911. (Se del 15, sidan 7 och 10)

Nils Persson var gift med Anna Åkesdotter.

Den f. d. bryggaren Nils Persson avled den 15 augusti 1938 på lasarettet i Hörby. Vid boupp-teckningen framkom det att Nils den 4 maj 1911 köpt 19, 4 ar av militieboställena. Säljare Kungl. Maj:t och kronan.

Lag. Hörby af Söndring nr 2 om 19.4 ar. af fr. 1/2 mtl nr 7, 1/2 mtl nr 9.	Nils Persson Köpt den 4 maj 1911.	Kungl. Maj:t och Kronan.
--	--------------------------------------	--------------------------

Änkan Anna Åkesdotter bodde kvar och började hyra ut lägenheter i huset vid Nya Torg.

Husägare Per Jeppsson, boende i ett hus på boställets mark, köpte 43,30 ar den 6 juli 1911.

Lag Hörby afsöndring nr 1 om 43,30 ar afs. från 1/8 mtl nr 7.		
1/8 mtl nr 9, 3/16 mtl nr 14 och 5/8 mtl nr 20 och 22	Per Jeppsson Köpbref d. 6 juli 1911.	Kungl. Maj: t och Kronan
Lag Hörby af afsöndring nr 4 om 0,3489 har afs. från Lag Hörby afsöndring nr 1 afs. från 1/8 mtl nr 7 och 22.	P. Svensson Köpbref den 18 sept. 1913	Per Jeppsson
1/8 mtl nr 9, 5/8 mtl nr 22.	3/16 mtl nr 14 och 5/8 mtl nr 20	

Den 18 september 1913 sålde Per Jeppsson till sin svärson Per Svensson 0,3489 har som innehade marken till den 3 juni 1918, då han sålde det till Hans Onell.
Hans Onell behöll marken till den 13 juni 1918 då han sålde det vidare till B. Nilsson.

Den 25 januaei 1919 köpte Bror Joel Johansson Bonning marken av B. Nilsson som den 2 mars 1920 sålde den till f. d. gästgivare Carl Persson.

Hans Onell	Per Nilsson
Köpbref d. 3 juni 1918	
B. Nilsson	Hans Onell
Köpbref d. 13 juni 1918	
B. J. Bonning	B. Nilsson
Köpbref d. 25 januari 1919	
Carl Persson	B. J. Bonning
Köpbref d. 2 mars 1920	
Hjularöden nr 283	Carl Persson
	Köpbref d. 1 nov. 1930

Carl Persson var född den 25 juli 1871, och avled den 7 april 1930.

Hans hustru Maria Persdotter var född den 19 april 1882. Hon avled den 29 januari 1936 på ett sjukhem i S:t Petri församling i Malmö.

0,3489 har var avstyckat från militieboställernas mark, som vid laga skiftet tillhörde 1/8 mtl nr 7, 1/8 mtl nr 9, 3/16 mtl nr 14 och 5/8 mtl nr 20 och 22 samt avsöndrad från Hörby nr 4 och Hörby nr 1.

Adress 1930 Prostgatan nr 4.
Kv. Hjularöd, stadsäga nr 283.

Carl Persson köpte fastigheten av B. J. Bonning för 24.000 kronor.

Per Jeppsson köpte 43,30 har av Kungl. Maj:t och kronan den 6 juli 1911. Sålde 0,3489 har till Per Svensson och behöll resten fram till hans hustru Bengtas död den 2 augusti 1925. Född den 4 oktober 1847 i Linneröd. (Linderöd)

Någon gång under 1910-talet flyttade Per och Bengta Jeppsson in till köpingen och bosatte sig på Storgatan nr 7 som var en bit av den forna lertakten som hade tillhört militieboställena. Marken på väster som han ägde sköttes förmodligen av inhyrda arbetare. (Se även del 15, sidan 8.)

Vykort. Höstskörden bärgas.

Köping avsevärdning nr 1 (1) avr.	Bengta Jeppssons dödsbrottslagas ärvningen Per Jeppsson dottern Emelia Svensson g.m. Per Svensson d. 3 okt 1925	Bengta Jeppsson
43,30 m ² avr. fr. 78 avr. nr 7, 78 m ² avr.		
9. 78 m ² avr. nr 7 och 78 m ² avr. nr 25		

Den 2 augusti 1925 avled Per Jeppssons hustru Bengta. Deras enda dotter Emelia, gift med Per Svensson ärvde hälften av egendomen, medan den andra hälften tillföll Per Jeppsson.

När så Per Jeppsson avled den 23 februari 1926 ärvde dottern även denna del. Per Svensson och hans hustru Emelia bodde i Lund.

Jorden till bostället blev allt mer naggat och den 29 juni 1923 köpte maskinarbetare Johan Peter Magnusson 1040 m², stadsäga 341, kv Ovesholm, Slagtoftavägen nr 19. Johan Peter Magnusson inflyttade från Eslöv den 29 augusti 1918. Född den 11 mars 1882 i Västra Sallerup.

Samma dag den 29 juni 1923 köpte elektrikern Gustaf Albin Carlsson 1150 m², först var numret på stadsägan 342, ändrades senare till stadsäga nr 629, kv Ovesholm, Slagtoftavägen nr 17. Han inflyttade från Eslöv den 7 november 1918. Född den 10 april 1886 i Kärna, Östergötland.

1	<p><u>Ärsöndringen</u> m.n. 1 (1') om. 1040 m², avst. från 7/8 mll 7', 7/8 mll 9', 3/16 mll 14', 7/4 mll 25² och 3/8 mll 25³</p>	<p>Johan Peter Magnusson Kungl. Maj: t och Kronan Länshypotekens hyrbv d. 29 juni 1923</p>
2	<p><u>Ärsöndringen</u> m.n. 2 (2') om. 1150 m², avst. från 7/8 mll 7', 7/8 mll 9', 3/16 mll 14', 7/4 mll 25² och 3/8 mll 25³</p>	<p>Gustaf Carlsson Kungl. Maj: t och Kronan Länshypotekens hyrbv d. 29 juni 1923</p>
1	<p>Ägarna = stadsägan m.n. 241 om. 1040 av²</p>	
2	<p>Enk. d. 22/11-22 fr. lantmätningskontoret ink. meddelande har ägarna ärsöndringen 2', som förut angivits utgöra del av stadsägan n.n. 342 i Hörby köping, på grund av F. R. kom. skrivelse d. 7/9-22 och K. B. n. beslut d. 23/9-22 införts i stadsägarboken för Hörby köping såsom en självständig fastighet under beteckningen stadsägan n.n. 629 om. 1150 m².</p>	

Över ägorna till bostället gick järnvägen Hörby – Höör och järnvägen Hörby – Eslöv.

Eslövs-
linjen vid
Hörby fälad.

Karta från den 27 juli 1841 med inlagd text om var markerna till de olika gårdarna skulle få sin mark.

Protokoll från laga skiftet den 9 september 1835 angående Klockarebostället nr 3.

Herr cantor Hagelbäck önskar få skifte med kvarboenderätt, men om så icke kan vinnas önskar han att få alla sina ägor sammandragna i ett skifte intill Osby rågång å de så kallade Väståkrarna och Björkesängarna.

Klockarebostället nr 3 1/8 mtl.

I den händelse att herr cantor Hagelbäck utflyttar från gamla tomten inom sex år, skall härefter inrymma erfoderliga skolerum uti sina nu ägande åbyggnader, eller i den händelse herr cantorn icke skola finna sig nöjd, då inom en månad därefter utflytta och lämna utrymme för erfoderliga skole hus byggnaders uppförande.

Herr cantor Hagelbäck anhåller, att som han kommer att utflytta långt ifrån kyrkan, där hans tjänstebefattning ofta erfordras få till en husbyggnad och en plan utstakad med sex kapplands rymd vid östra sidan av dess gårdstomt med avräkning på dess övriga ägor samt rättighet att begagna brunnen på skolehusplan. Detta beviljades

Cantor Hagelbäck ville också ha en liten väg på sina marker för att komma ut med häst och vagn på Lybyvägen då han även tjänstgjorde i Lyby kyrka, men då fick man bygga en bro över ån.

Detta beviljades inte. Man tyckte att han kunde ta vägen genom byn och sedan landsvägen mot Lyby. Detta förfarande blev mycket längre, men det kostade att bygga väg och bro.

Cantor Bengt Hagelbäck, född den 6 november 1798 i Hee. Inflyttade på nr 3 år 1833, kom närmast ifrån Osbyholm.

Cantor Hagelbäck anställde drängar och pigor till att sköta gården. En av dem var torpare Åke Nilsson. Han var född den 12 januari 1802 i Håglinge och kom till Klockaregården långt innan laga skiftet.

Åke Nilsson flyttade till Hörby nr 2, prästbostället 1856 och kallades nu husman. Hans hustru Karna Jönsdotter, född den 25 oktober 1800 i Håglinge, avled på nr 2 den 12 maj 1862. Den 30 december 1879 satte även Åke skorna.

1856 inflyttade husmannen och timmermannen Per Persson från Höör. Född den 10 november 1823 i Hörby. Flyttade 1862 till Hörby nr 11. Husman C. M. Gylsdorph inflyttade 1862 från Hammarlunda.

Från Östra Sallerup inflyttade den 21 april 1902 arrendatorn Oscar Gottfrid Anton Nyström, född den 28 mars 1875 i Villie. Hustru Ingar Knutsson, född den 28 augusti 1877 i Baldringe. Familjen flyttade till Röddinge den 2 juli 1908.

Arrendatorn och smeden Carl Fredrik Granborg, född den 30 oktober 1857 i Degeberga inflyttade den 18 juni 1908. Hans hustru Margaretha Granborg, född Erlandsdotter den 16 mars 1862 i Degeberga. Inflyttad från Östra Äspinge. Hon avled den 16 mars 1911 i lungsot.

Carl Fredrik Granborg avled den 7 november 1917.

Arrendatorn Anton Johnsson inflyttade den 14 mars 1918 från Höör. Den 31 oktober 1924 flyttade han till Norra Åsum.

Den 7 december 1925 inflyttade arrendatorn Anders Hansson, född den 30 november 1894 i Hörby.

Hörby församling köpte av Kungl. Maj:t och kronan 6 kappland jord avstyckat från Klockaregården nr 3 1/8 mtl. Kungligt brev den 2 oktober 1868,

Marken gagnades först av cantor Hagelbäck.

Långt senare byggdes här församlingshemmet.

Bild från Gammalstorp.

Prästgården. Hörby nr 2. 1 mtl.

Vid laga skiftet begärde kyrkoherde Weibull på nr 2 att få bo kvar och få sina ägor i ett skifte intill militieboställena i väster och byns gräns till nr 1 i öster, samt två tunnlands rymd till torvmossen på det så kallade Wörekärret.

Likaledes få bibehålla prästgårdens husbehovs kvarnställ (senare Kvarnvik) orubbat och därvid få utstakat nödig kvarnplats omkring.

Det mesta beviljades. Kyrkoherde Weibull fick bo kvar och fick sin mark i ett skifte väster om nr 1 och 4. Ifrån Lybyvägen i söder och till i norr fäladsmarken samt ett utmarksskifte mellan Slagtofta vång och landsvägen. (Se karta). (Se även dokumentet Kring Hörbyån och dess biflöden. Del 1. Finns på Gammalstorp)

Precis som på Klockaregården arrenderades jorden ut. På markerna fanns också torpare och husmän.

I början av år 1859 inflyttade Vice häradshövding A. F. Samsøi från Wrigstad. Född den 3 december 1831 i Forsheda. Han arrenderade prästgårdsmarken och bodde själv i prästgården. 1878 i augusti lämnade han arrendet och flyttade till ett hus i Råbygatan.

Den 30 augusti 1878 inflyttade från Simrishamn arrendatorn Axel Edvard Hornelj, född den 20 oktober 1841 i Hörby med hustru Elvira Beata Krook, född den 24 maj 1847 i Simrishamn. De båda flyttade till Everöd den 13 maj 1881.

Den 24 augusti 1881 inflyttade arrendatorn Åke Bengtsson, född den 26 september 1848 i Hurva med hustrun Elna Nilsson, född den 21 november 1854 i Östra Äspinge. Flyttade till Holmby 1884.

Kungörelse!
I anseende till afträde af arrendet å prestgården i Hörby, låter arrendatorn Åke Bengtsson genom auktion lördagen den 10 inst. Mars kl. 10 f. m. försälja hela sitt lösbo, bestående af 4 st. starka arbetshästar, deribland ett dräktigt fölsto samt 1 unghäst, 1 tjur, 14 st goda mjölkkoor, hvaraf största delen är i kalvställning och en del nyligen kalvat, samt 3 st. ungskötsel, 8 st. får med lam, 1 dräktig suga och 2 ungsvin, 9 st. lifgäss, 1 tröskverk med kastmaskin, åker- och körräddskap, säckar och seldon, spanmål af råg, korn, blandsäd och hafre samt cirka 150 tunnor goda potatis jemte en större del diverse varor. Med betalningen lemnas säkre köpare anstånd till den 1 inst. Oktober.
Hörby den 24 Febr. 1883.
(Tr. o. 2.) **Sv. Thorsson.**

Annons i Eslövs Tidning lördagen
Den 3 mars 1883.

Arrende-Auktion!!

Genom offentlig auktion, som förrättas på Hörby gästgivareregård fredagen den 13 nästa februari kl. 11 f. m., låter indelningshafvaren af Hörby prestgård, kyrkoherden J. E. C. Lundegård, på 10 års tid bortarrendera inegorna och större delen af utegorna samt andel i Hörby gamla marknadsplats, tillhörande Hörby prestgård, utgörande i hemmantal, förutom utegorna, 177¹256 mantal n:r 2 Hörby.

Med arrendet och till egendomen, som har en areal af 227 tld, deraf cirka 75 tunn. åker af bästa beskaffenhet och i hög kultur samt till en stor del dränerad, 10 tunn. utmärkt god madäng, resten betesmark af god beskaffenhet, följande nya, rymliga och tidsenligt inredda åbyggnader.

Tillträdet af egendomen får ske den 25 nästk. mars.

Tillfölje af egendomens läge i Hörby har den stora fördelar att lemna en arrendator.

Närmare upplysningar om egendomen och arrendet kunna före auktionen erhållas af kyrkoherde Lundegård eller undertecknad, som jemväl hafva arrendekontrakt till påseende.

Slagtofta pr Hörby den 27 jan. 1891.

Nils Andersson.

Annons i Hörby Posten lördagen den 31 januari 1891.

Då kyrkoherde Evald Lundegård hade stora krav på de som skulle arrendera prästgårdsjorden så fick han själv med drängarnas hjälp sköta det hela.

Först 1897 fick han en som ställde upp och arrenderade jorden.

Den 8 april 1897 inflyttade från Svedala arrendatorn Jöns Jönsson, född den 15 februari 1849 i Gustafs församling med hustru Bengta Rasmusdotter, född den 30 juni 1845 i Hyby.

Jöns Jönsson med familj flyttade till Skarhult den 25 april 1901.

År 1899 inflyttade från Östra Sallerup arrendatorn Nils Olsson, född den 15 juni 1840 i Östra Sallerup.

Flyttade tillbaka till Östra Sallerup den 28 januari 1905.

Arrendatorn Lars Hansson, född den 24 januari 1863 i Lomma med hustru Botilda Pålsson, född den 15 maj 1860 i Stora Slågarp. Familjen inflyttade från Råbygård den 24 oktober 1900. Flyttade till Gudmuntorp den 20 april 1910.

Lars Hansson var först inspektor på Råbygård dit han inflyttade från Stora Slågarp 1894.

Arrendatorn Jöns Nilsson, född den 30 januari 1860 i Silvåkra. Inflyttade från Lyby den 21 april 1910. Flyttade den 21 november 1922.

På markerna bodde husmän och torpare.

1856 inflyttade från klockaregården husmannen Åke Nilsson och hans hustru Karna Jönsdotter. Åke Nilsson avled den 30 december 1879.

Den 12 mars 1862 inflyttade torpare Måns Jönsson, född den 7 juni 1822. Flyttade 1876 till nr 24.

Jordtorpare Anders Olsson, född den 4 september 1817 i Öved och hans hustru Bengta Månsdotter, född den 2 februari 1809 i Vollsjo. Död den 26 oktober 1865.

Den 26 oktober 1868 inflyttade från Östra Äspinge jordtorpare och skomakare Magnus Jacobsson,

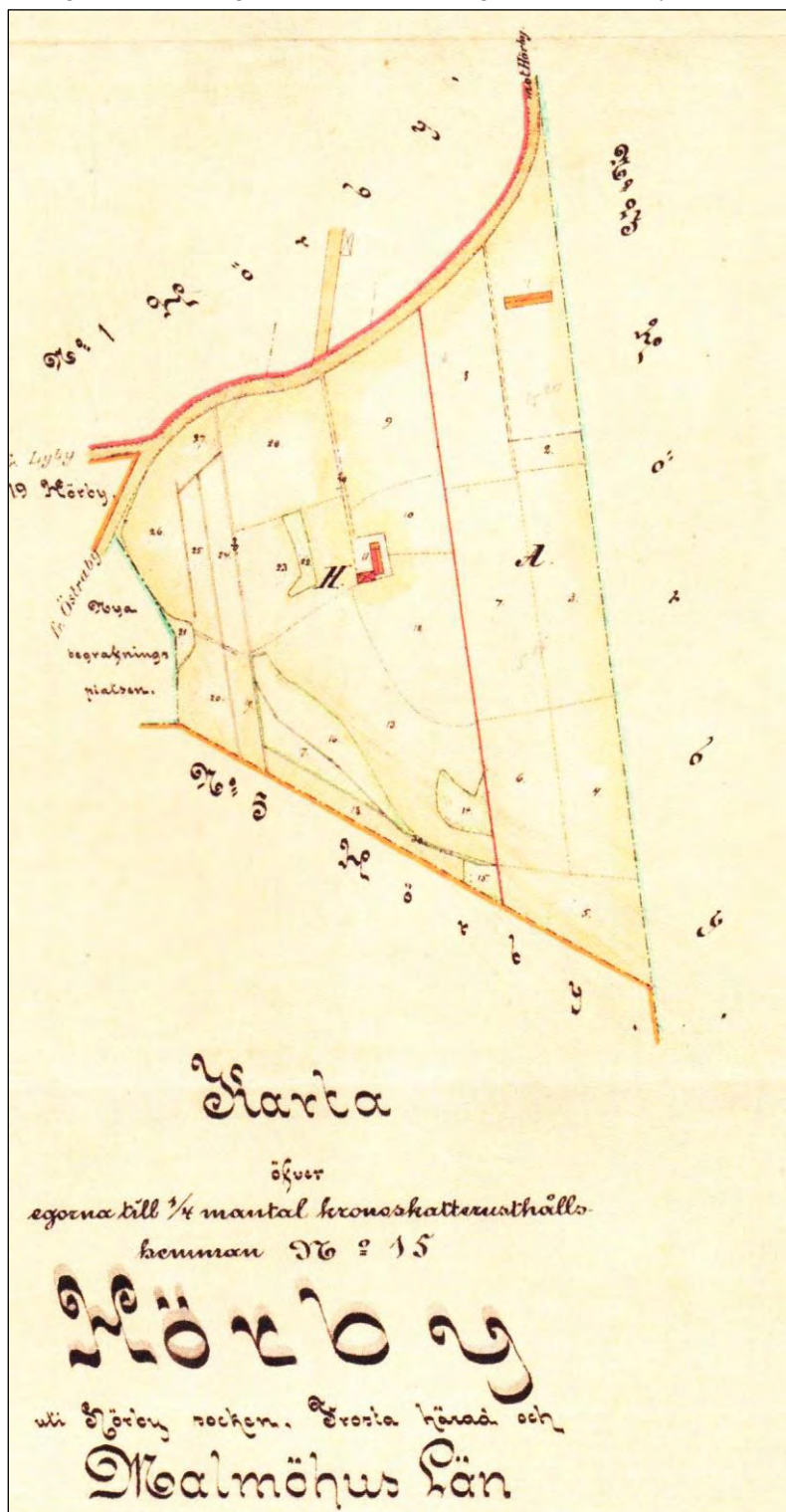
född den 29 oktober 1835 i Häglinge. Flyttade 1885 till Hörby nr 10 som han blev ägare till.

Husman Per Månsson, född den 10 januari 1844 i Östrra Karleby och hans hustru Anna Andersdotter, född den 29 oktober 1855 i Hörby. Inflyttade från Hörby nr 8 den 27 november 1902.

På 1890-talet arrenderade Carl Alfred Hallqvist kyrkojorden där han uppfört en byggnad i trä.
(Enligt bouppteckning 1899. Frosta Häradsrätt FIIa:73. Sidan 38)

Vid laga skiftet begärde åbon Lars Pålsson att utflytta från byn.. Han ägde gårdarna nr 5 och 15. Han ville gärna få sina ägor öster om landsvägen mot Östraby intill Råby gräns och få de så kallade Blåpåls

och Örkuillsåkrarna.

Han fick som han ville plus ett utmarksskifte söder om landsvägen (Hörby – Kristianstad) i östra ängar.

Kartan till vänster: Hörby nr 15 1/8 mtl i byn. F på kartan sidan 16.

Före laga skiftet bodde familjen Isak Mårtensson på gård nr 15. Den 30 april 1830 dog Isak i en hjärtinfarkt.

Förutom änkan Berta Nilsson efterlämnade han söner Ola 22 år, Nils 10 år, Anders 4 år och döttrarna Elsa 15 år, Elna 12 år.

Sonen Ola Isaksson var äldst och skulle övertaga gården samt tillstålla änkan ett undantag vid hemanet så länge hon levde.

Överrensommelsen som under-tecknades den 28 mars 1832 infriades inte av sonen som där-efter rymde.

Domstolen beslöt att fastigheten skulle säljas på auktion den 30 oktober samma år.

Gård nr 15 1/4 mtl inropades av Lars Pålsson. F och Fa på kartan.

Den 18 februari 1834 erhöll han ett köpebrev av Kungl. Kammar-Kollegium på gård nr 5 5/48 mtl.

Lars Pålsson ägde nu två gårdar. Efter laga skiftet fick de som hade råd köpa den mark de blivit tilldelade.

Lars Pålsson avled i vattusot den 1 juli 1845. Han var född i Hörby den 30 januari 1801. Blev 44 år gammal. Under de sista åren av hans liv arrenderade han ut gård nr 5 till Lars Bengtsson, född den 10 mars 1809 i Äsphult.

1845. den 30. September

830.
N: 5 1/4 Mtl.
Hörby
X 30.

Anden anhållan om afgifnad ingafs till Hls M: detta
Käpman. Jag äroo därefter gån hänfvarn vederligt det jag författ.
Gafan jag älskammars detta salubst förklarar till Hls
än Hls Hansson (här till 1/48 mtl. af mitt egande Skona
Stata Quath. Nummar N: 5. Hörby, beläget i Hls.
by Sacken; Grotta Härad och Malmöhus hem. och
Kammars denna egendom att andart besta af utmark
på det af emellan upprättat Käpmanstrakt emne.
Heller och nogare bestämmer emt in af emellan
afverenskomman Käpmanstrakt för Öre Skandrade attata
Öre (383) Rdt. 16° Rpg; och som denna summa
är till fulla betald, attli i skändes jag all mine erf.
mager berorde 1/48 Mtl. samt denna summa för gån som
skänkar med att huad, settu hör af äldes budt och lag.
Lijer tillkommas kas; Ständande jag i dage Skmal. Hörby den
5 Maj 1845. Lars LPS Skäljen

Sam vittna:

N. Lindgren, Jäns Skansson
Jag upplättis Skarviter Skandades Skang. e Skipte och Rikets
Kammars kalleq. ^{Watt} till den af den 18 Februari 1834.
dennamans kornälte Skang. kallequm till Sagen och hus
Skipte, bland annat författ. Skarna Andersdatter, i
bland annat författ. Hls. Num. N: 5 1/8 Mtl. Hörby,
och de saljarens aganderätt till förfälde komman
falden var Skipte, fann Hls M: skligt att i
summa Nummar N: 5 1/48 Mtl. Hörby, beläga
afven för gån som i fastänande lag. förfte kallequm
budt emat Käpmanstrakt 383 Rdt. 16° Rpg; der
att luvit etc. 1845. den 24. Jul.

Man ansåg om man ställde till med auktion på gården så skulle det bli mer pengar till änkan. Den 14 maj 1846 hölls det auktion och Per Jönsson lade högsta budet. Nu såldes hela gården på 5/48 mtl.

Åkrar tillhörande Hörby nr 15. Vykort.

På nr 15 som var en ganska stor gård bodde ett flertal som inhyste, bland annat Ola Torkelsson och hans hustru Bengta. Avskedade dragonen Jöns Brandt och hans hustru Else. Gevalld S. Svensson och hans hustru Hanna.

Som inneboende var detta ett bättre alternativ än att hamna på fattighuset.

Nr 15 $\frac{1}{4}$ mtl delades upp i två lika stora delar om vardera $\frac{1}{8}$ del. Den del som låg på söder i byn köptes av garverigesällen Christian August Olsson den 15 mars 1839 för 1027 Riksdaler, 37 skilling och 4 rundstycken Banco. (Nr 15 F på kartan.) På gården bodde Bengta Nilsson fram till sin död den 15 januari 1852. Hon blev 70 år. Undantaget betalades av C. A. Olsson.

Den andra delen av nr 15 $\frac{1}{8}$ köptes av åbon Thore Jönsson och hans hustru Elna Svensdotter på gård nr 8. (Fa på kartan.)

När Thore Jönsson och hans hustru Elna Svensdotter sattes på undantag blev det sonen handlare Sven Thorsson som övertog nr 15 $\frac{1}{8}$ mtl som hade sina ägor mellan Hörby och Stavröd. (Fa på kartan) Han erhöll fastebrev den 14 oktober 1870.

Senare kom området att kallas för Statten som delades upp i nr 1, 2 och 3. Vid denna tid var Sven Thorsson avliden och änkan Elsa Thorsson tillsammans med barnen ärvde.

Thore Jönsson erhöll följande fastebrev:

Den 28 januari 1826 på $\frac{1}{4}$ mtl nr 8.

Den 19 september 1850 på 63/2048 mtl nr 5.

Den 18 maj 1847 på $\frac{1}{8}$ mtl nr 15.

Allt detta till ett värde av 9.000 Riksdaler rmt.

Sven Thorsson (bilden) avled den 20 augusti 1886 av nervfeber. (Tyfus). Han blev 44 år.

I hans bouppteckning finns det flera sidor om utbetalningar om lån till bland annat Hörbybor. Förmodligen drev han någon form av bank.

Karta

öfver alla ägerne till N: 15 ¼ mantal

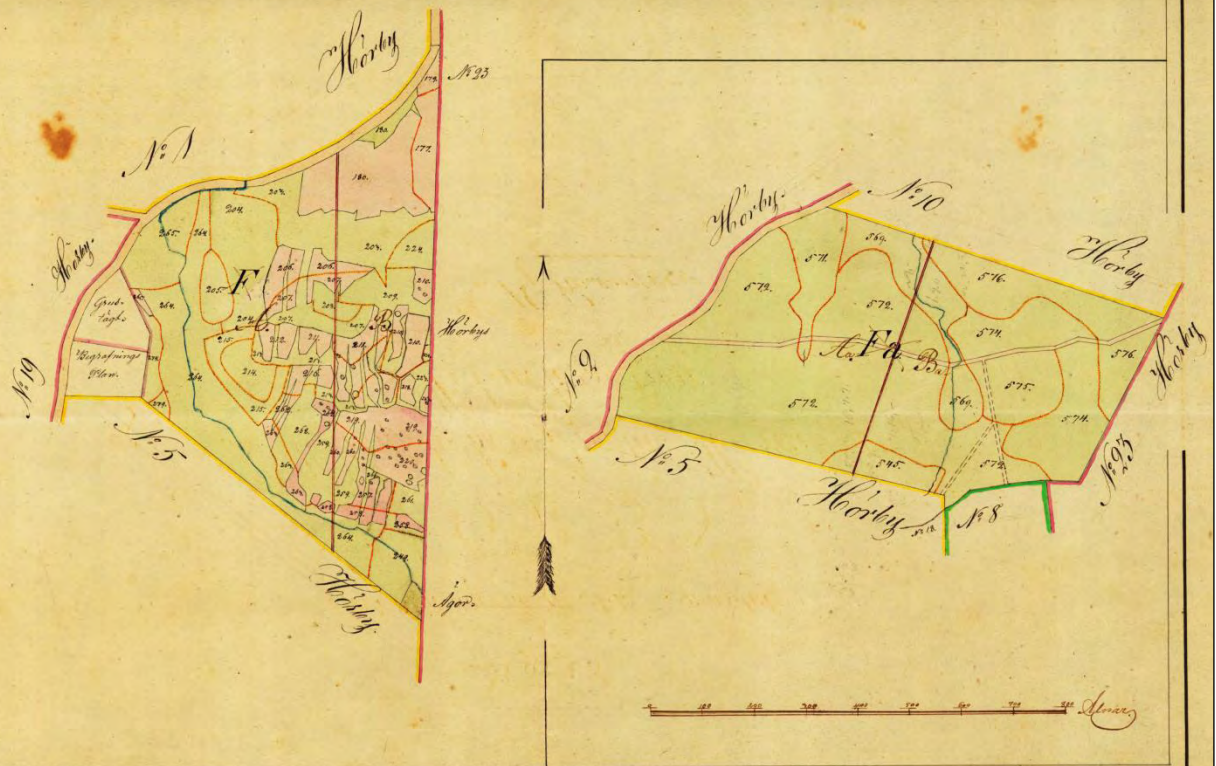
HÖRBY,
i Hörby Socken Fresta Härad och
Malmöhus Län

Litt. A - R. N. o. 15²
" B - R. N. o. 15³

Äboarne emellan i de Lager Skifte fördeladt år 1840.

N. J. Rosengren

N: 16.
Den 19 April år 1848 har Fresta Härad
Lagdelnings Rätt den värdelagade hem-
mans Skiften till N: 15 ¼ mantal Hör-
by till frånges eller rätteligen till ad-
vokaten H. J. Rosengren
De Lagdelnings Rätternas väfnar
H. J. Rosengren

12-HÖR-59

Karta över Hörby nr 15 ¼ mtl den 19 april 1848.

F tillhörde garvare Christian August Olsson på gård nr 6 o 21 i byn.

Fa tillhörde åbon Thore Jönsson på gård nr 8.

N:o 15. 1/8 mk. Herr Factor Olofson, erhåller
 alla sina Snågor uti Ett Skifte vid västra
 sidan af hemmans Snågo skifte, efter en smal
 Lina ifrån Landsvägen till N:o 5 = Skifte;
 samt ett Afgräsnings skifte intill Landsvä-
 gen och N:o 2 = Utmarks skifte.

N:o 15. 1/8 mk. Hone Jönsson, erhåller ett
 Snågo skifte vid östra sidan af hemmans
 Snågo plan och intill N:o 23 = Åker skifte, samt
 ett afgräsnings skifte öster intill Herr Fac-
 tor Olofsons afgräsnings skifte och intill N:o 23 =
 afgräsnings skifte. - Denna planläggning är
 för skiftesmannens åsyfta Delagens ömse-
 sidiga förentade nytt, och för minnande
 af Stadspolisens tillstyrka.

Parti
 av
 Hörby
 söder.

Vykort

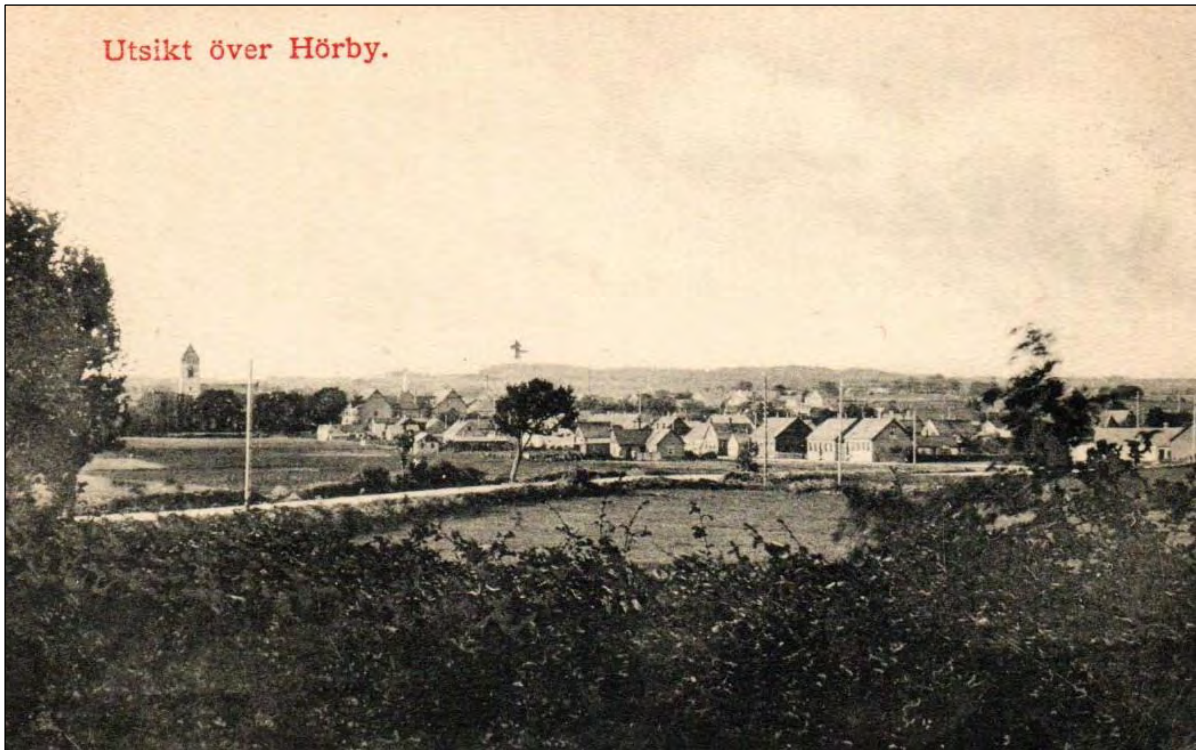

Skatterusthållshemmanet nr 15 1/8 i byn rustades under nr 14 av Torna Esquadron av Kungliga Skånska dragon regementet.

Den 29 april 1871 avled C. A. Olssons hustru Helena Berggren, född den 14 maj 1802 i Gråmanstorp. En tid därefter började garverifaktor Olsson att avyttra sina ägor skatterusthållshemmanet nr 6 o 21 3/128 mtl och nr 15 1/8 mtl samt obebyggda lertäkten till nr 19. Allt i byn.

Den 21 juli 1878 avled Christian August Olsson, född den 2 februari 1802 i Norringe.

Både Helena och Christian hade inflyttat till byn år 1833.

Vid laga skiftet utstakades ett tunnlands rymd en grustäkt öster om landsvägen till Östraby på den s. k. Sandlidsbacken och norr om den bestämda nya begravningsplatsen.

När grustäkten tjänat sitt syfte fylldes den med vatten och blev en ganska stor damm.

Vykort.

Man kan tydligt se var dammen låg. Bilderna tagna från gamla kyrkogården sommaren 2024.
Foto båda bilderna Per-Gunnar Mörck.

Sandlidsbacken.

TORSBORG NR 15 1/8 MTL

I slutet av 1800-talet blev det populärt att ge sina gårdar namn.

Gården uppe på höger sida är Thorsborg. Vykort från början av 1900-talet.

Efter garvare C. A. Olssons hustrus död 1871 sålde han och övriga arvingar nr 15 1/8 mtl till Nils Månsson och hans hustru Hanna Nilsdotter. Köpeavhandling den 24 februari 1876 och den 21 augusti 1878. Det sistnämnda var dock efter C. A. Olssons död.

Hastigt lämnade Nils Månsson jordelivet i maj 1880, 31 år gammal. Änkan Hanna Nilsdotter ärvde tillsammans med Nils fader Måns Jönsson, som senare sålde sin del till änkan. Köpebrev den 1 november 1881.

Den 9 april 1888 sålde Hanna Nilsdotter 25/256 mtl (1/8 del) till änkan Anna Jönsson från Högseröd.

Anna Jönsson gifte sig med hemmansägaren Jöns Jönsson, född den 30 maj 1864 i Östra Sallerup.

Den 25 oktober 1901 köpte Magnus Liljeroth och hans hustru Martina Liljeroth av Anna Jönsson 25/256 mtl. Samma dag överlät Magnus det till E. F. Lundahl med en tecknad överlåtelse den 25 november.

Den 8 februari 1908 sålde E. F. Lundahl tillbaks 25/256 mtl till Magnus Liljeroth som dock inte inflyttade förrän den 26 november 1910.

Vid den här tiden hade många byggt sina hus på marken till nr 15, så åkermarken hade minskat.

Magnus Liljeroth hade tidigare varit hökare med adress Storgatan 1 inne i köpingen. Han var född den 30 december 1853 i Höör och hustrun Martina, född Lundahl den 20 oktober 1859 i Hörby.

Martina var dotter till Peter Lundahl och hans hustru Maria Dresing. De bodde på Hörby nr 24 där även smedverkstan låg.

Familjen Liljeroth flyttade från Storgatan 1. Hans hökeri gick inte speciellt bra och det var dags att prova på något nytt. Han skulle bli lantbrukare.

Att vara lantbrukare var inte någon dans på rosor. Den f. d. lantbrukaren Magnus Liljeroth sålde Thorsborg och flyttade med sin hustru till Vä den 9 januari 1913.

Magnus Liljeroth behöll dock sin tomt med hus på Storgatan nr 1, stadsäga nr 244 och Nya Torg nr 2, stadsäga nr 248.

Först den 8 september skrevs ett köpekontrakt och den 1 oktober 1925 skrevs ett köpebrev. Köpare var Mathilda Mårtensson. (Mårtenssons pappersaffär var berömt långt utanför samhället.)

Hörby 1 ⁷ eller 394 m. av Storgatan nr 1 och Hörby 1 ⁴³¹ el. 375 m. av Nya Torg nr 2	Mathilda Mårtensson Köpbrev d. 1 okt. 1925 Köpbrev d. 8 sept. 1925 nr 1 under 1 mbl 1	M. Liljeroth och h. h. Martina Liljeroth S: 96 261
---	--	---

Den 15 mars 1911 skrevs en köpeavhandling och den 24 juli samma år ett köpebrev för hemmansägaren Jöns Jönsson, född den 30 maj 1864 i Östra Sallerup och hans hustru Anna Eriksson, född den 9 september 1890 i Vånga. De inflyttade den 4 maj 1911.

Magnus fortsatte en tid efter försäljningen av Thorsborg med sin hökeributik på Storgatan. Men 1913 flyttade familjen till Vä.

Hemmansägare Jöns Jönsson och hans hustru sålde Torsborg till Axel Ferdinand Axelsson den 20 november 1933 och flyttade till Lyby.

Axel Axelsson kom närmast ifrån Hörby Köping den 14 december 1933. Han var född den 3 april 1886 i Holmby och hans hustru Rut Maria, född Nilsson den 2 juli 1895 i Borlunda.

Bilden ovan är hela gården fotograferad i vintertid.

Bilden till höger:
Mangårdsbyggnaden.

Foto från Gods och gårdar.
Utgiven 1944.

Stor lösöreauktion!

Genom offentlig och frivillig auktion, som på stället förrättas fredagen den 2 nästa mars med början precis kl. 9 f. m., låter arrendatorn på Hörby boställe, Jöns Persson, till följe af bristande utrymme och fodertillgång samt sin hustrus fränfälle utaf sin besättning försälja:

3 par stora arbetshästar emellan 4 och 7 års ålder, deraf 1 par fuxar, 3 unghästar, 28 st. dels nykalfvade och dels kalffärdiga kor och kvigor, ett par dragoxar, 2 tjurar, 10 st. får med lam af god race, 40 st. större och mindre svin, deraf 3 dräktiga suggor, ett tröskverk, kast- och hackelsemaskiner, vagns- och åkerbruksredskap, deraf en char-à-banc, en tvåsitsig åkvagn, 3 st. arbetsliggfjedersvagnar, möbler såsom chiffoni, byråer, bord, stolar och speglar, deraf en större konsolspegel, och den aflidnas gångkläder, en del på rot stående eke, dessutom en stor del diverse ut- och invändiga varor; allt mot 6 månaders betalningsanstånd för af mig kände inropare.

Försäljningen af kreaturen börjar kl. 1 på dagen.

Om loflig restauration blir anställt fogad.

Slagtofta den 20 februari 1888.

Nils Andersson.

Annons i Eslöfs Tidning den 21 februari 1888.

Den 22 november 1887 avled Jöns Perssons hustru Anna Larsdotter. Meningen var att efter försäljningen skulle Jöns flytta, men det blev aldrig av då han träffade Johanna Nilsson vid ett besök i Vinslöv. Tre år efter sin första hustrus död gifte han sig med Johanna.

Då det blivit mycket material till del 20 är det uppdelat i A och B.